

เอกสารคำสอนรายวิชา FAD3401 ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมเพื่องานออกแบบ แฟชั่น

ผู้สอน : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกนถ มະຍູໄຮະ

3(2-2-5) หน่วยกิต

1.1 คำอธิบายรายวิชา: ภูมิปัญญาผ้าพื้นเมืองไทย

รายวิชานี้ให้นักศึกษาสำรวจมรดกภูมิปัญญาการทอผ้าพื้นเมืองของไทย ตั้งแต่รากเหง้าทางประวัติศาสตร์จนถึงการพัฒนาในยุคปัจจุบัน

"ประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการของสิ่งทอพื้นเมืองไทย วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการทอผ้าพื้นเมืองของไทยทั้งในอดีตจนถึงปัจจุบัน การทำโครงการพิเศษในวิชาเอกที่เกี่ยวข้องไปสู่การแก้ปัญหาในการออกแบบ โดยให้นักศึกษาเลือกค้นคว้า"

ภูมิปัญญาผ้าพื้นเมืองไทย 4 ภาค

ภาคเหนือ

ผ้าชิ้นตีนจก ไหมยกดอก ลาย "น้ำไหล" ของชาวไทลื้อและไทยวน สะท้อนความงามของธรรมชาติและภูเขา

ภาคกลาง

ผ้าจก ขิด และลวดลายประจำถิ่นของชาวไทยวนและไทลาว ที่ผสมผสาน ศิลปะและความละเอียดอ่อน

ภาคอีสาน

ผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าแพรวา สัญลักษณ์พญานาคและความเชื่อท้องถิ่น ที่ เต็มไปด้วยความศักดิ์สิทธิ์

ภาคใต้

ผ้ายกดินเงินดินทอง และผ้าบาติกที่ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมมุสลิม สะท้อนความหลากหลาย

ภาพลักษณ์ผ้าพื้นเมืองไทย

ภูมิปัญญาและศิลปะที่ถ่ายทอดด้วยมือ ถ่ายทอดเรื่องราวและวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น สู่ผืนผ้าที่มีชีวิตและความหมาย

1.2 วัตถุประสงค์รายวิชา

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ และวิวัฒนาการของการทอผ้าพื้นเมืองในภาคต่างๆ ของประเทศไทย รวมถึงเข้าใจความหมาย คุณค่า และเอกลักษณ์เฉพาะของผ้าทอแต่ละภูมิภาค
 ๒. เพื่อพัฒนาทักษะในการออกแบบลายผ้า การวิเคราะห์องค์ประกอบของลายทอผ้าพื้นเมือง และการประยุกต์ลวดลายดั้งเดิมสู่การออกแบบร่วมสมัยอย่างสร้างสรรค์และเหมาะสม
 ๓. เพื่อให้ นักศึกษามีทักษะในการเลือกใช้วัสดุ เครื่องมือ และอุปกรณ์การทอผ้าอย่างถูกต้อง สามารถทอผ้าพื้นเมืองได้จริง ตรวจสอบคุณภาพผลงาน และตกแต่งสำเร็จสิ่งทอให้มีความสมบูรณ์
 ๔. เพื่อปลูกฝังให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทย มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพนักออกแบบแฟชั่นที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.3 โครงสร้างหัวข้อการเรียนรู้

01

ประวัติและวิวัฒนาการผ้าพื้นเมืองไทย

ศึกษาต้นกำเนิดและพัฒนาการของงานทอผ้าในแต่ละยุคสมัย

02

เทคนิคและวัสดุทอผ้าพื้นเมือง

เรียนรู้กระบวนการทอและวัสดุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผ้า

03

ลวดลายและความหมายทางวัฒนธรรม

ทำความเข้าใจสัญลักษณ์และความหมายเชิงลึกของลวดลายต่างๆ

04

การประยุกต์ใช้ผ้าพื้นเมืองในงานออกแบบแฟชั่น

นำความรู้มาพัฒนาเป็นงานออกแบบแฟชั่นร่วมสมัย

05

การอนุรักษ์และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น

สร้างแนวทางในการรักษาและต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรม

1.4 ผลลัพธ์การเรียนรู้ (CLOs)

ความรู้ด้านทฤษฎี

อธิบายประวัติและความสำคัญของผ้าพื้นเมืองไทยได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน

ทักษะการวิเคราะห์

ระบุและวิเคราะห์ลวดลาย เทคนิค และวัสดุทอผ้าได้อย่างถูกต้องและเป็นระบบ

การประยุกต์ใช้

ออกแบบแฟชั่นโดยใช้แรงบันดาลใจจากภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทยได้อย่างสร้างสรรค์

การนำเสนอผลงาน

นำเสนอผลงานที่สะท้อนเอกลักษณ์และความยั่งยืนทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.5 วิธีการจัดการเรียนรู้และแนวทางการประเมินผล

การบรรยายและอภิปราย

เรียนรู้ทฤษฎีและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงลึกเกี่ยวกับภูมิปัญญาผ้าพื้นเมือง

กรณีศึกษา

วิเคราะห์ผ้าพื้นเมืองและงานออกแบบแฟชั่นที่ประสบความสำเร็จจากตัวอย่างจริง

ปฏิบัติการออกแบบ

ลงมือสร้างสรรค์ผลงานออกแบบจากความรู้และแรงบันดาลใจที่ได้รับ

การประเมินผลงาน

ประเมินผ่านงานออกแบบ รายงาน และการนำเสนอผลงานอย่างครอบคลุม

ภูมิปัญญาผ้าพื้นเมืองกับแฟชั่นร่วมสมัย

ผสมผสานลวดลายดั้งเดิม

นำลวดลายและเทคนิคโบราณมาผสานกับดีไซน์สมัยใหม่อย่างลงตัว

แบรนด์ไทยสร้างมูลค่า

ตัวอย่างแบรนด์ไทยที่ใช้ผ้าพื้นเมืองสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างชื่อเสียงระดับโลก

ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน

สร้างความภาคภูมิใจและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนผ่านแฟชั่นอย่างยั่งยืน

สรุปและเชิญชวน

ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม ผ้าพื้นเมืองไทย

รากฐานของงานออกแบบ

เป็นรากฐานสำคัญของงานออกแบบ
แฟชั่นที่มีเอกลักษณ์และความเป็นไทย

มรดกที่ต้องรักษา

เป็นมรดกที่ต้องรักษาและพัฒนาอย่าง
ยั่งยืนเพื่อคนรุ่นต่อไป

ร่วมสร้างสรรค์อนาคต

เชิญชวนทุกคนร่วมสร้างสรรค์และอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทยสู่อนาคตที่สดใส

